

Jaarverslag Vrienden van de UBLLeiden 2019

Doelstelling

De Vriendenstichting is opgericht om de bekendheid met en de belangstelling voor de UBL onder een breed publiek te bevorderen, en om een bijdrage te leveren aan de instandhouding, uitbreiding en digitalisering van de bijzondere collecties van de UBL. De Vriendenstichting speelt een actieve rol bij het werven van geldmiddelen om de collecties uit te breiden, te digitaliseren en te restaureren en om belangstellenden in de UBL als vriend aan zich te binden. Maar de vriend of vriendin krijgen er ook wat voor terug.

De Vriendenstichting organiseert regelmatig activiteiten, zoals feestelijke openingen van tentoonstellingen over delen van de collecties. Hiervoor krijgen de vrienden een uitnodiging. Daarnaast worden de vrienden getraakteerd op lezingen door conservatoren of onderzoekers, die hen kennis laten maken met verrassende bijzondere collecties en de rol die deze spelen in onderzoek.

De stichting heeft een ANBI status; fiscaal nummer: 851757649

Het aantal vrienden per 31 december 2019 bedroeg 261.

Bestuur van de Stichting

Tijdens de bestuursvergadering op 28 augustus traden de leden Maurits van den Boogert en Nelke Bartelings terug. Van den Boogert werd als penningmeester opgevolgd door Laura Plezier.

Het bestuur van de Stichting bestaat uit:

- Dr. Els M. Jacobs (Voorzitter)
- Dr. Maurits van den Boogert (Penningmeester) (uitgever Brill Publishers); tot 28 augustus 2019
- Drs. Steven Hagers (Secretaris)
- Prof. dr. Dirk van Delft (Voormalig directeur Museum Boerhaave en Bijzonder hoogleraar Materieel erfgoed van de natuurwetenschappen)
- Dr. Roelof van Gelder (Historicus)
- Drs. Els Barents (Fotohistoricus, voormalig directeur Huis Marseille)
- Drs. Nelke Bartelings (Docent oude beeldende kunst, kunstgeschiedenis UL); tot 28 augustus 2019)
- Drs. Camée van Blommestein (Kunsthistoricus)
- Drs. Laura Plezier (Penningmeester vanaf 28 augustus 2019; Promovendus Kunstgeschiedenis UL)
- Drs. Kasper van Ommen (Externe relaties/coördinator Scaliger Instituut/UBL)

Het bestuur vergaderde in 2019 drie keer.

Activiteiten

In 2019 werden de volgende activiteiten georganiseerd.

Vriendendag

Op 20 maart organiseerde het bestuur de jaarlijkse Vriendendag. Het middagprogramma bestond uit twee presentaties rond het jaarthema van de UBL. Na een overzicht van de activiteiten van de Stichting Vrienden door voorzitter Els Jacobs, was het woord aan conservator Mart van Duijn over onderhield de vrienden over 'Minerva's metamorfosen': Van godin tot universitair beeldmerk. Mevrouw Carolina Lenarduzzi hield een lezing over twee katholieke 'hoofdpersonen' in haar proefschrift (*Katholiek in de Republiek. Subcultuur en tegencultuur in Nederland 1570-1750*); één van deze personen onderhield stevige banden met de universiteit. De titel van haar lezing luidde: 'De ene Leidse katholiek is de andere niet'.

Na de lezingen trokken de vrienden naar de Heinsiuszaal waar een aantal aanwinsten was te bewonderen die met steun van de Vrienden aan de collectie zijn toegevoegd. Verschillende conservatoren verzorgden een toelichting bij de aanwinsten. Zo lichtte oud-Scaliger hoogleraar Harm Beukers het Nabeshima-archief (1856-1860) waarin uniek informatie is bijeengebracht over de innovatie van verdedigingswerken in de baai van Nagasaki. Professor Beukers lichtte ook de Cursus Nederlands van Ito Keisuke (1803-1901) toe die hij aan de bibliotheek heeft geschonken. Jef Schaeps toonde twee prenten van Carel Visser (1928-2015) die uit het legaat van Els Tholen door het Prentenkabinet zijn aangeschaft. De Vrienden kregen voorts een sneak preview van een selectie uit het literaire archief van Jan Wolkers.

Openingen van tentoonstellingen

De Vrienden ontvingen uitnodigingen voor de opening van drie tentoonstellingen in de Universiteitsbibliotheek Leiden: Minerva's Metamorfosen (24 januari – 12 mei); Memory of the World: Panji - Diponegoro - La Galigo (23 mei – 1 september) en Zeven gezichten van Jan Wolkers (19 september – 12 januari 2020). Zij werden ook uitgenodigd voor verschillende andere activiteiten zoals De Waanzinnige Wolkers Week van 23-27 september. Bijzonder succesvol was de publieksmiddag in deze week die in de Aalmarktzaal van de Stadsgehoorzaal werd gehouden.

Themanummer De Boekenwereld

Eind 2019 ontvingen alle vrienden het jaarlijkse themanummer van het tijdschrift *De Boekenwereld. Tijdschrift voor Bijzondere Collecties*, dat ditmaal aan het thema *Onderdrukking en vrijheid* was gewijd. Dit nummer verscheen als vooruitblik van het UBL themaprogramma *Onderdrukking en vrijheid* dat in 2020 zal plaatsvinden.

De door de Stichting Vrienden ondersteunde aankopen

- De Stichting heeft een belangrijke financiële bijdrage geleverd aan de verwerving van het literair en persoonlijk archief van de schrijver en kunstenaar Jan Wolkers.
- Een unieke achttiende-eeuwse manuscriptkaart van het eiland Timor, aangeduid als 't *Groodt Timoor*, ca. 1760. Getekend op papier.

- De *Verzamelde opstellen* van Lodewijk van Deyssel in vijf perkamenten banden in Nieuwe Kunststijl ontworpen door de sierkunstenaar Theo Nieuwenhuis en gebonden door Jan Mensing.

Website Vrienden

De Vrienden van de UBL hebben op de website van de UBL een eigen plek onder het prominente kopje *Steun ons* (<https://www.bibliotheek.universiteitleiden.nl/steun-ons>). Daar wordt informatie verstrekt over de stichting en hoe men zich als begunstiger kan opgeven.

Financiën

Zie de bijlage.